

Turizam Irske

Marasović, Irena

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:337142>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-05**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

Sveučilište u Splitu
Ekonomski fakultet

Završni rad

TURIZAM IRSKE

Mentor:

prof. Antonio Vrbatović

Student:

Irena Marasović

Split, kolovoz 2017.

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Obilježja Irske	4
2.1. Geografska obilježja.....	4
2.2. Klima	5
2.4. Promet	6
2.5. Poljoprivreda	7
2.6. Povijest	7
2.7. Jezik i kultura	7
3. Turističke atrakcije Irske (po regijama)	8
3.1. Dublin	8
3.1.1. Jugoistočni Dublin	9
3.1.2. Jugozapadni Dublin.....	10
3.1.3. Sjeverno od rijeke Liffey.....	11
3.1.4. Predgrađe Dublina	13
3.1.5. Zabava u Dublinu.....	13
3.2. Jugoistočna Irska.....	14
3.2.1. Kildare	15
3.2.2. Wicklow	16
3.2.3. Kilkenny	17
3.2.4. Waterford.....	18
3.2.5. Wexford	19
3.3. Cork i Kerry.....	20
3.3.1. Poluotok Dingle.....	20
3.3.2. Killarney	21
3.3.3. Ruta prsten Kerryja	22
3.3.4. Otoci Skelling.....	22
3.3.5. Kinsale	22
3.3.6. Cork	23
3.3.7. Destilerija Old Midleton	24
3.3.8. Cobh.....	24
3.4. Lover Shannon.....	25
3.4.1. Clare	25
3.4.2. Limerick	26
3.4.3. Tipperary	28

3.5. Zapadna Irska	28
3.5.1. Mayo	28
3.5.2. Galway	29
3.5.3. Roscommon	32
3.6. Sjeverozapadna Irska	32
3.6.1. Donegal	32
3.6.2. Sligo	34
3.6.3. Leitrim	35
3.7. Središnja Irska	35
4. Potražnja za Irskom	36
5. Zaključak	39
5.1. Conclusion	41
6. Literatura	43
Popis slika	43

1. Uvod

Republika Irska otočna je država koja se smjestila na sjeverozapadu Europe, a njena površina iznosi 70280 km². Zauzima zapadni i južni dio Irskog poluotoka, dok je sjeverni dio u sastavu Velike Britanije. Irska je bila slabo razvijena zemlja s mnogo društvenih problema sve do kraja 1980-ih godina, ali su provedene mnoge reforme u gospodarskom i društvenom sustavu te je Irska danas visoko razvijena država. Devedesetih godina 20. stoljeća postala je država s najvećim razvojem ekonomije te se takav razvoj u svjetskoj ekonomiji naziva Keltski tigar.

Gospodarski razvoj pozitivno je utjecao i na razvoj turizma koji se temelji na atraktivnim prirodnim i društvenim atrakcijama koje privlače sve veći broj turista, a neki se čak tamo i nastanjuju. Najvažniju ulogu u turizmu upravo ima specifična kultura koju obilježava očuvanost keltske baštine kroz keltski jezik i tradicionalne elemente u svakodnevnom životu. Osnovno obilježje irskim krajolicima daju upravo geomorfološki fenomeni te biljni pokrov, a prepoznatljivi su po brežuljkastom reljefu prekrivenom zelenim površinama.

Turizam Irske se razvio zahvaljujući velikim ulaganjima u prometnu povezanost i turističke objekte. Zahvaljujući velikom kulturnom nasljeđu i tradiciji, prekrasnim krajolicima te zanimljivom načinu života Irska je atraktivno turističko odredište. Veliki užitak putovanju po Irskoj pridonosi i ljubaznost stanovništva koje turiste dočekuju srdačno. Veličanstvenost i raskoš Irskoj daju keltske ruševine, srednjovjekovne utvrde te otmjene kućice.

Kada se pomisli na Irsku većina ljudi se prvo sjeti: zelena boje, odličnih pubova, keltske kulture, klifova, prijateljski raspoloženih ljudi, vrhunske glazbe te će se u ovom radu pokušati dočarati sve ljepote Irske kroz njene regije.

U ovom završnom radu bit će prikazani rezultati istraživanja suvremenih turističkih kretanja i turističkih trendova turizma Irske. Cilj ovog rada je analizirati preduvjete razvoja turizma u Irskoj, utvrditi postojeće stanje turizma te predložiti aktivnosti za unaprjeđenje turizma u Irskoj. Metode koje će se koristiti u ovom radu su: deskriptivna (opisna) metoda, metoda analize i sinteze te metoda indukcije i dedukcije. Rad se sastoji od cjeline geografska obilježja u kojoj su ukratko opisane glavne karakteristike Irske; turističke atrakcije Irske (po regijama) je cjelina u kojoj se analizira 7 turističkih regija; cjelina trenutno stanje turističke potražnje za Irskom navodi podatke o glavnim tržištima iz kojih dolaze turisti kao i posjećenost samih turističkih regija Irske; u cjelini prijedlozi za unaprjeđenje turizma Irske bit će predložene

metode kako bi Irski turizam doživio vrhunac te se u zaključku sabire sve navedeno u prethodnim cjelinama.

2. Obilježja Irske

2.1. Geografska obilježja

Irska se nalazi u Sjevernoj Europi te zauzima 5/6 Irskog poluotoka. Smještena je na zapadnom i južnom dijelu istoimenog otoka. Udaljena je osamdesetak kilometara od obale Velike Britanije, a odijeljena je kanalom Saint George na jugoistoku, Irskim morem na istoku i Sjevernim kanalom na sjeveroistoku. Duljina granice između Irske i Sjeverne Irske iznosi 360 km, a duljina morske obale iznosi 1448 km. Sa zapadne strane okružena je Atlantskim oceanom, a s istočne strane Keltskim i Irskim more. Cijeli otok nalazi se u sjevernom umjerenom pojasu. Irska je najvećim dijelom ravničarska zemlja. Središnji dio otoka zauzima Prostrana nizina, prosječne nadmorske visine 100 m. Na istok je otvorena prema Irskom moru, a s ostalih strana je okružena nižim brdima. Zapadna obala vrlo je razvedena te se sastoji od brojnih rijasa (potopljene riječne doline) i visokih klifova. Najviši vrh Irske je Carrantuohill, visine 1041 m.

Slika 1. Karta Irske

Izvor: <https://www.roughguides.com/maps/europe/ireland/>

2.2. Klima

Na klimu u Irskoj veliki utjecaj imaju snažni jugozapadni vjetrovi koji donose vlagu te Golske struje. Irska nema visokih planina koje bi smanjile utjecaj vjetrova te je zbog toga klima umjerena i vlažna tijekom cijele godine. Zime su blage, ljeta su svježija te su rijetke snježne padaline. U zapadnom dijelu padne preko 1000 mm padalina godišnje, a u istočnim krajevima količina padalina ne prelazi 750 mm godišnje. Prosječna temperatura u siječnju za istočne krajeve iznosi 4 °C, a srpanjska 14 °C, a na zapadu prosječne temperature kreću se od 7 °C u siječnju do 15 °C u srpnju. U Irskoj nema suša te je vlaga stalno prisutna pa su zbog toga livade uvijek zelene i po tome je Irska i dobila ime zeleni otok. U svibnju i lipnju ima najviše sunčanih dana, najviše ih ima na jugoistoku, gdje godišnja insolacija iznosi 1700 sati. Uz zapadnu obalu pušu najsnažniji vjetrovi prosječne brzine 26 km/h.¹

---

¹ Modra lasta (siječanj 2014.), Školska knjiga d.d., Zagreb, str.60

2.3. Stanovništvo i gradovi

Sredinom 19. st. Irska je imala preko 6 milijuna stanovnika, ali iza toga su uslijedile godine gladi i epidemija te je došlo do masovnih iseljavanja te je broj stanovnika tijekom 20. st. pao za 3 milijuna. Posljednjih godina iseljavanje se značajno smanjilo te Irska prema popisu stanovništva iz 2011.g. ima 4588252 stanovnika i gustoću naseljenosti od 65,3 st/km². Najgušće su naseljeni istočni dijelovi, osobito oko Dublina i ostalih grofovija u kojima živi trećina stanovništva. Stupanj urbanizacije iznosi oko 59%, a najveći gradovi su Dublin, sa nešto više od milijun stanovnika, Cork sa 174000 stanovnika te Limerick, Galway i Waterford s manje od milijun stanovnika.

Prosječan životni vijek iznosi 76.2 godina (1998). Žene žive 79.1 godinu u prosijeku, a muškarci 73.4 godine. Prema podacima iz 1995.g. katolika je bilo 93%, 3% pripadnika irske crkve (protestanti- anglosanska crkva) i 4% ostalih. Većina stanovništva u svakodnevnoj komunikaciji koristi engleski jezik, a irski jezik koristi tek oko 2 % stanovnika. Oko 10% stranaca živi u Irskoj, a najveća skupina potječe iz Ujedinjenog Kraljevstva, a zatim slijede skupine iz Poljske, Litve, Nigerije, Latvije, Sjedinjenih Američkih Država, Kine te iz Njemačke.

Glavni grad Irske Dublin smješten je na istočnoj obali otoka te je već stoljećima glavna luka Republike Irske. Cork je drugi po veličini grad i luka.²

2.4. Promet

Cestovnu mrežu u Irskoj čini 92 500 km prometnica, a 94% je asfaltirano. Cestovnim prometom obavlja se čak 96% putničkog prometa, a autobusnim linijama povezani su svi veći gradovi. Željeznička mreža duga je 3 312km te se većinom koristi za teretni promet, razvijene su i trajektne veze s Velikom Britanijom, ali i Francuskom. Najveća međunarodna zračna luka smjestila se u Dublinu, a od ostalih značajnije su luke u Shanonnu i Corku. Najviše zračnih veza Irska ima s Velikom Britanijom, kontinentalnom Europom i s prekoatlantskim zemljama.

3

---

² Modra lasta (siječanj 2014.), Školska knjiga d.d., Zagreb, str.60

³ Modra lasta (siječanj 2014.), Školska knjiga d.d., Zagreb, str.60

2.5. Poljoprivreda

Poljoprivredom se bavi 8% radnog stanovništva koje ostvaruje 5% bruto društvenog proizvoda. Najviše se uzgajaju kulture poput ječama, krumpira, pšenice i šećerne repe. Prostrani, zeleni pašnjaci i blaga klima Irske omogućila je razvoj stočarstva (u prvom redu govedarstva i ovčarstva). Jedna od glavnih djelatnosti je i ribarstvo, a glavna ribolovna područja nalaze se uz zapadnu obalu (važan ulov ribe losos- posebno u slatkim vodama).⁴

2.6. Povijest

Kršćanstvo je stiglo u Irsku zajedno s izbjeglicama s dalekog juga, pred sam kraj Zapadnog Rimskog Carstva. Prema usmenoj predaji, misionar Patrick došao je u Irsku 432.g. te je krenuo pokrštavati stanovništvo (Irci masovno slave Dan svetog Patrika koji se obilježava 17. Ožujka). Sagrađili su se mnogi samostani u Irskoj te se kršćanstvo potpuno ukorijenjen. Nakon 200-tinjak godina nakon dolaska kršćanstva otok su osvojili Vikinzi te su osnovali Dublin(staro-keltski An Dubh Linn-crna jama) te mnogo drugih obalnih gradova današnje Irske. S otoka ih je protjerao irski kralj Brian Boru. Prve veze Engleske i Irske desile su se u razdoblju oko 1000.godine kao posljedica složenih političkih saveza. Irska je pala pod vlast engleske krune te je došlo do velikih političkih promjena i reformi u Irskoj. Tadašnji kralj Henry II. odrekao se Vatikana i proglasio odvajanje crkve u Engleskoj. Njegov sin je otišao korak dalje te se odrekao i samog katoličanstva te je ta odluka izazvala veliki otpor irskih rimokatolika.

Irska je bila članica britanskog Commonwelatha te je nakon drugog svjetskog rata usvajanjem društvenog uređenja republike presjekla sve veze s Velikom Britanijom. Posljednjih godina irska vlada želi pronaći mirno rješenje za konačno ujedinjenje Irske (Republike Irske sa Sjevernom Irskom).

2.7. Jezik i kultura

U Irskoj se do 16. st. govorio gelski jezik. Od tog razdoblja broj govornika tog jezika se smanjuje te je Irska danas dvojezična zemlja. Govori se engleski, a gelski jezik tečno govori oko 11 % posto stanovništva. Gelski jezik je preduvjet za upis na fakultete i stvaranje karijere

---

⁴ Modra lasta (siječanj 2014.), Školska knjiga d.d., Zagreb, str.60

u javnim zanimanjima. Irska kultura je specifična te joj ne prijete izumiranja jer Irci uživaju u svojoj kulturi te je žele očuvati. Irci uživaju u epskim pjesmama, narodnim legendama, poeziji. Važan dio društvenog života su i odlasci u pubove, jedenje kamenica i lososa, jedrenje te proslave posvećene sv. Patriku i Jamesu Joyceu. Važan dio irske kulture je glazba te Irci imaju veliku strast prema rock-skupini U2 i Cranberries te narodnoj glazbi Mary Black, Clannada. Još jedno nacionalno blago Irske su utrke konja koje su poznate u svijetu te u tom sportu Irci imaju izvanredne međunarodne uspjehe. Važan dio irske kulture vrti se i oko alkohola, Irci obožavaju svoje pivo Guinness. Gotovo je nemoguće da irska kultura ode u zaborav jer se čitav život Iraca vrti oko pubova, zajedničkih druženja te glazbe.

3. Turističke atrakcije Irske (po regijama)

Irska se može podijeliti na 7 glavnih turističkih regija:

- *Dublin
- *Jugoistočna Irska
- *Cork i Kerry
- *Shannon
- *Središnja Irska
- *Zapadna Irska
- *Sjeverozapadna Irska

3.1. Dublin

Dublin je jedan kozmopolitski grad koji mnogo toga nudi svojim posjetiteljima. Dublin je glavni grad Irske te su mu ime dali Vikinzi. Smješten je na rijeci Liffey, na obali Irskog mora, u provinciji Leinster. Većina gradskih atrakcija nalazi se na malim udaljenostima te je važno naglasiti da je Dublin skuplji od ostalih gradova te zemlje. Dublin možemo podijeliti na tri područja: Jugoistočni Dublin (moderni dio grada), Jugozapadni Dublin u kojem se nalazi stara jezgra oko Dablinskog dvorca i Sjeverno od rijeke Liffey, područje oko poznate ulice O'Connell.⁵

---

⁵ Gerard-Sharp, L. I Perry, T. (2007.): Irska: [vodič koji će vam pokazati ono o čemu drugi samo govore], Profil international, Zagreb

3.1.1. Jugoistočni Dublin

Ovaj dio Dublina je bio nerazvijen sve dok se nije utemeljilo Sveučilište Trinity 1592. g., ali danas predstavlja turističko srce grada. Sredinom 18. stoljeća na ovom prostoru su počele velike gradnje. U to vrijeme su izgrađene građevine, koje su i danas popularne među turistima, kao što su: Stara knjižnica na sveučilištu Trinity, Leinster House te zgrada Irske banke. Irska banka je georgijanska građevina koja je izvorno trebala biti zgrada Irskog parlamenta. Glavne atrakcije Sveučilišta Trinity su: Duga dvorana u kojoj se čuva 200000 starih knjiga te je duga 64 metra i Book of Kells(najukrašeniji irski srednjovjekovni rukopis- sadrži 4 evanđelja na latinskom). Također, tu su studirali mnogi dramatičari kao što su: Oliver Goldsmith i Samuel Beckett te politički pisac Edmund Burke.

Najpopularnija i najotmjerenija trgovačka ulica u Dublinu je Grafton Street. Ova pješčana ulica uvijek je puna ljudi te veselih glazbenika, zabavljača i kazališnih umjetnika koji uveseljavaju ljude. U toj ulici nalazi se i Brown Thomas- jedna od najotmjerenijih dublinskih robnih kuća. U sporednim ulicama nalaze se razni tradicionalni pubovi. U ovoj ulici nalaze se neke od vrhunskih i cijenjenih draguljarnica.

Ovdje se nalazi i Crkva sv. Ane koja je ukrašena lijepim vitrajima, a izgrađena je 1707.g. Zanimljivost vezana za ovu crkvu je ta što ima dugu tradiciju dobrotvornog djelovanja- Lord Newton 1723. g. zatražio je da se siromašnima kupuje kruh, a izvorna polica za kruh i dalje stoji pokraj oltara. Mansion House službena je rezidencija dablinskih gradonačelnika od 1715. godine. U ovom dijelu može se vidjeti i St. Stephen's Green- miran gradski park u kojem se odvijaju koncerti u vrijeme stanke za ručak ljeti te se na taj način privlače i turisti i zaposlenici. Sjevernom stranom parka dominira hotel Shelbourne, omiljeno mjesto za ispijanje poslijepodnevnog čaja za turiste. Leinster House služi kao sjedište Irskog parlamenta od 1922. g.

Još neke od atrakcija koje se mogu posjetiti u ovom dijelu Dublina su: Nacionalna knjižnica i Nacionalni muzej, Prirodoslovni muzej u kojem se nalaze preparirane životinje iz cijelog svijeta, Merrion Square (jedan od najljepših georgijanskih trgova u Dublinu).

Slika 2. Sveučilište Trinity

Izvor: <http://dublinton.weebly.com/trinity-college.html>

3.1.2. Jugozapadni Dublin

Ovo je najmoderniji dio Dublina u kojem su se smjestile razne trgovine i kafići. U ovom dijelu se nalazi Dablinski dvorac izgrađen u 18. st. Područje oko Dablinskog dvorca bilo je naseljeno u pretpovijesnim vremenima te je to jezgra iz koje se grad razvio. U Dablinskom dvorcu nalazi se salon s lusterima od waterfordskog kristala kao i mnoge druge luksuzne prostorije.

Katedrala Kristove crkve najstarija je irska katedrala te se u njoj nalaze velike obiteljske grobnice, u jednoj od njih je i grof od Kildarae iz 19. st. Katedrala je mostom povezana s muzejom Dublina te je tema muzeja Srednjovjekovni Dublin. Zanimljiva za posjetitelje je i Crkva sv. Audoena koja je proglašena nacionalnim spomenikom te je za posjetitelje otvorena ljeti. Crkva predstavlja najstarije očuvanu srednjovjekovnu crkvu u Dublinu. Katedrala sv. Patrika najveća je crkva u Irskoj te je izgrađena pokraj svetog bunara u kojem je prema predaji sv. Patrik krstio obraćenike. Za sve ljubitelje zabave i pubova tu se može posjetiti The Long Hall, staromodni pub iza čijeg se šanka nalazi nevjerojatna zbirka starinskih satova. Zanimljiva umjetnička četvrt smjestila se u labirintu uskih uličica, a naziva se Temple Bar te se tu nalaze neki od najboljih dablinskih restorana, najbolja mjesta za noćni provod te neke od najboljih trgovina. U četvrti se nalazi Project, cijenjena pozornica za izvođenje

avangardnih predstava te Irski filmski institut gdje se prikazuju umjetnički filmovi. Jedno od najboljih mjesta u gradu za pronalaženje modnih dodataka, umjetnina i rukotvorina je trgovački centar Powerscourt Townhouse. U centru se nalaze specijalizirane galerije, trgovine antikviteta, štandovi s nakitom, kafići te mnoge druge trgovine.

Slika 3. Temple Bar

Izvor: https://www.tripadvisor.ie/Attraction_Review-g186605-d188823-Reviews-The_Temple_Bar_Pub-Dublin_County_Dublin.html

3.1.3. Sjeverno od rijeke Liffey

Ovaj dio Dublina posljednji se razvio i to u 18. stoljeću te se tu nalazi impresivna ulica O'Connell Street u kojoj se nalazi mnoštvo kipova i spomenika. Dva najpoznatija dablinska kazališta su: Abbey i Gate, a dojam povećavaju i dva kazališta posvećena piscima koji su stanovali u Dublinu-Dublinski muzej pisaca i Kulturni centar Jamesa Joycea. Kazalište Gate osnovano je 1928.g. te je poznato po izvedbama suvremenih dramskih tekstova. Kazalište Abbey utemeljio je irski pisac W.B. Yeats te je glavni cilj kazališta osigurati prostor za izvedbe irskih dramatičara iako se izvode djela i stranih pisaca. James Joyce je rođeni

Dublinac, a radnja njegovih najpoznatijih romana kao što su "Dublinci", "Portret umjetnika u mladosti" i "Ulisi" smješteni su u Dublinu. U kulturnom centru koji nosi njegovo ime stalno se postavljaju izložbe koje razjašnjavaju njegov život i djelo. Joyce je jednom rekao da bi se čitajući stranice njegovog romana "Ulisi" Dublin mogao ponovo izgraditi u slučaju uništenja, a u kulturnom centru nudi se obilazak Joyceovog Dublina. Dublinski muzej pisaca otvoren je 1991.g., a smjestio se gradskoj kući iz 18.st. Izložbe u muzeju vezane su za irsku književnost od prije 300 godina pa sve do danas. U muzeju se nalaze slike, rukopisi, pisma te podsjetnici na mnoge kvalitetne irske pisce. Posebno zanimljiv je Spomenik svjetlu- elegantni šiljasti toranj od čelika visine 120 metara. Katedrala sv. Marije predstavlja glavnu katoličku crkvu izgrađenu oko 1825.g. te se iznad oltara nalazi reljef na kojem se može vidjeti Uzašašće. Tu se nalazi i Vrt sjećanja, maleni park, koji je posvećen svima koji su pali u borbi za slobodu Irske.

3.1.4. Predgrađe Dublina

Malo dalje od gradskog središta nalazi se park Phoenix koji je ograđen zidom dugim 11 metara te se smatra najvećim zatvorenim parkom u Europi. U parku se nalazi: jezero, Narodni vrt (jedini dio koji se obrađuje), zoološki vrt koji je poznat po uzgoju lavova te spomenici Feniksov stup, Wellingtonov spomenik te Papinski križ. Papinski križ napravljen je od čelika te je visok 27 metara, a stoji na mjestu gdje je papa 1979. g. održao misu pred čak milijunom ljudi. Posjetitelji obavezno na svojim putovanjima Irskom posjete i Guinnessovo skladište. Nalazi se u preuređenoj pivovari St James's Gate koja je u prošlosti bila izvorna kuća Guinnessa. Posjetiteljima je omogućeno da dotaknu i dožive sve sastojke od kojih se radi pivo te im se prezentira cijeli proces proizvodnje. Razgledavanje završava kušanjem Guinnessa u tradicionalnoj točionici piva na vrhu zgrade. Guinness je tamno crno pivo koje se proslavilo zbog svog sladnog okusa i kremaste pjene. Pivovara u kojoj se proizvodi ovo pivo smatra se najvećom pivovarom u Europi te izvozi pivo u više od 120 zemalja svijeta. Guinness proizvodi još neke vrste piva kao što su: Harp Lager i Smithwick's Ale.

Zgrada Kilmainham je kroz 130 godina služila kao zatvor i u njoj su boravili mnogi borci za neovisnost Irske, među njima i Robert Emmet, vođa neuspjele pobune iz 1803. Zapamćen je kao heroj irske borbe za neovisnost, a njegov domoljubni govor inspirirao je i druge borce za neovisnost. Danas zgrada Kilmainham služikao muzej u kojem se mogu vidjeti osobne stvari nekadašnjih zatvorenika i opisi različitih događanja iz zatvora. Također se mogu vidjeti i hladne i vlažne ćelije u kojima su bili zatvoreni pobunjenici te prostorija za vješanje.

U predgrađu se mogu vidjeti i drugi zanimljivi gradići i sela kao što su: Howth, Dalkey, Killiney...

3.1.5. Zabava u Dublinu

Dublin ima mnogo kazališta, noćnih klubova, kinodvorana, ali specifičnost i posebnost ovom gradu daju mnogobrojni pubovi. Tijekom jedne noći u Dublinu mogu se posjetiti razna mjesta za izlaske jer se sve nalazi na malim udaljenostima. Uske uličice Temple Bara nude raznu zabavu i veliki broj inovativnih mjesta za istraživanje. Tu se nalaze neki od najboljih srednje skupih restorana, mnoštvo modernih i tradicionalnih pubova te kazališta. U pubovima sviraju različiti tipovi glazbe, od tradicionalne glazbe pa sve do najnovijih hitova. Pubovi su specifični zbog improvizirane glazbe, živahnih i veselih ljudi te piva Guinness i ova tri

elementa garantiraju savršen provod u ovom gradu. U gradu ima oko 1000 pubova. U najbolje pubove spadaju: Neary's, Long Hall te Stag's Head iz 1770.g., Globe, Malligan's, Market Bar, O'Donoghue's, 4 Dame Lane, The Duke...⁶

3.2. Jugoistočna Irska

Jugoistok Irske može se pohvaliti najtoplijom klimom u zemlji. Zbog blizine Velikoj Britaniji jugoistok je oduvijek bio mjesto na kojem su se iskrcavali strani osvajači te je zbog toga bio vrlo važno strateško mjesto koje je bilo dobro čuvano. Vikinški osvajači su ovdje stigli u 9. st. te su osnovali neke od najstarijih irskih gradova u koje spadaju Waterford i Wexford. Jugoistočna Irska posjeduje 7 grofovija: Kildare, Wicklow, Carlow, Kilkenny, Waterford, Wexford. U ovom se dijelu može naći po nešto za sve posjetioce - od morskih kupališta do prekrasnih sela uz kanale, od samostana pa sve do ptičjih rezervata. Gorje Wicklow smatra se jedinom pravom divljinom na jugoistočnom dijelu. Tu se nalaze neke važne znamenitosti kao što su samostanski kompleks Glendalough te vrtovi Powerscourt koji su savršeni za šetnje. Turizam se proteže dalje na jug kroz doline Slaney, Barrow i Nore te ih okružuju povijesne luke kao što je New Ross iz koje se brodom mogu istraživati lokalni plovni kanali. Južna obala ima više atrakcija od istočne, plaže se nalaze između kamenitih rtova te se tu nalaze mirna sela koja su suprotnost živahnim gradovima kao što su: Wicklow i Wexford. U unutrašnjosti se može istaknuti grad Kilkenny koji se smatra jednim od najljepših povijesnih irskih gradova.

---

⁶Ercegovac, S.(2008.): Irska: turistički vodič (Eyewitness travel), Profil, Zagreb

Slika 4. Vrtovi Powerscourt

Izvor: <http://powerscourt.com/gardens>

3.2.1. Kildare

Kildare je mali grad kojim dominira katedrala sv. Brigite. Katedrala je podignuta 480.g. u čast svetici koja je osnovala vjersku zajednicu. Za ovu katedralu je neobično to što su u njoj zajedno živjeli redovnici i opatice te su se provodili neobični poganski običaji. U blizini Kildare nalazi se hipodrom Curragh oko kojeg se nalazi puno konjušnica. Konjske utrke u Irskoj jako su popularne te se većina industrije vezane za punokrvna grla smjestila oko Curragha. Curragh je ravnica u grofoviji Kildare koja se proteže na više od 2000 h. Tu se nalaze mnoge ergele i trkališta na kojima konji pokazuju svoje galopske vještine. Južno od Kildare nalazi se grad Tully u kojem se nalazi Nacionalna ergela, poludržavna farma punokrvnih grla. U Nacionalnoj ergeli smjestio se i Muzej konja koji želi dočarati važnost konja u irskom životu. Na području gdje se nalazi Nacionalni muzej smjestili su se i Japanski vrtovi te Vrt sv. Fiachere. Vrtovi simboliziraju putovanje kroz život- od Vrta zaborava prema Vrtu vječnosti. U vrtu se mogu vidjeti razna impresivna stabla i grmlje. Vrt sv. Fiachere nalazi se na 1.6. h. pošumljenog zemljišta, močvara i jezera, a unutar samostanskih čelija izgrađen je vrt od waterfordskog kristala.

3.2.2. Wicklow

Gradić Bravzvy je savršen za istraživanje gorja Wicklow i perivoja Powerscourt . Nekoć je bio profinjeno viktorijansko kupalište, a danas je popularan gradić za godišnje odmore koji privlači brojne turiste, posebno mlade obitelji.

Perivoji Powerscourta nalaze se u podnožju planine Great Sugar Loaf. Gradnja kuće i uređenje perivoja započelo je 1730-ih. Godine 1974. došlo je do velikog požara te je kuća izgorjela, ali danas je obnovljena i u prizemlju se nalazi skupi trgovački centar s restoranom. Cijelo imanje se prostire na 47 hektara. Svi ljubitelji mogu uživati u razgledavanju vrtova Powerscourta. Vrtovi se sastoje od 3 dijela; dio s mnoštvom starih i visokih stabala gdje se nalazi i stražarska kula s prekrasnim pogledom; japanski vrt u koji su zasađeni bambusi i stabla kineske crnogorice; zelene površine s raznim vrstama cvijeća i ruža.

U ovom dijelu Irske nalazi se i gorje Wicklow. Gorje je danas pristupačnije jer se 1800.g. izgradio Vojni put. Gorje je rijetko naseljeno te je promet slab. Ovo gorje je savršeno za sve ljubitelje planinarenja. U ovom gorju nalaze se mnogi putevi, a jedan od njih je put Wicklow koji je dug 132 km te se pruža od parka Marlay u Dublinu pa sve do Clonegala u grofoviji Carlow.

Na gorju se nalazi i Glendalough, „dolina s dva jezera“ gdje se smjestio samostan koji je u 6. st. osnovao sv. Kevin. U Glendalough dolazi mnogo hodočasnika, a osobito 3. lipnja na svetkovinu sv. Kevina. U Glendalouhu priroda je netaknuta te se može uživati u miru. U grad se ulazi kroz kamena vrata s dva luka zvana Gatehouse. U samostanskom kompleksu može se pronaći i Okrugli toranj visok 30 metara, Katedrala bez krova iz 12.st. te je to najveća ruševina u dolini. Tu se nalazi i Križ sv. Kevina koji datira iz 8.st. te se smatra jednim od najbolje sačuvanih keltskih križeva pronađen na Glendaloughu.

Slika 5. Samostan Glendalough

Izvor: <http://www.marijan-birus iz.hr/images/Irland/iz%20Dublina%20u%20unutrasnjost/Glendalough%20-%20samostan%20008%20Rezolucija%20ekrana.jpg>

3.2.3. Kilkenny

Kilkenny se smatra najljepšim gradom u unutrašnjosti Irske te se nalazi na rijeci Nori, u istoimenoj grofoviji. U 13.st. bio je glavni grad Irske. Većinom je izgrađen od lokalnog crnog vapnenca koji je poznat kao kilkenški mramor. Kilkenny ima bogatu povijest i ponosi se svojim nasljeđem te se svakog kolovoza u njemu održava vrhunski umjetnički festival. U Kilkennyu postoje uske uličice poznate kao slips, a smatraju se dijelom Kilkennyjeva srednjovjekovnoga naslijeđa. Turisti u ovom gradu mogu posjetiti dvorac Kilkenny, normansku utvrdu koja gleda na rijeku Noru. Najzanimljivija mjesta za obilazak u dvorcu su: knjižnica, blagovaonica te kineska spavaća soba. Najljepša prostorija u dvorcu je Duga galerija čiji je krov napravljen od stakla i grednih podupirača u 19.st. U dvorcu je smješten i dizajnerski centar Kilkenny u kojem posjetitelji mogu promatrati obrtnike u njihovom radu, ali i kupiti njihove proizvode. Kyteler's Inn srednjovjekovna je gostionica koja je dobila ime prema Alice Kyteler, vještici iz 14.st. koja je prema legendi u prošlosti ovdje živjela. U ovoj gostionici, kao i u većini pubova u gradu, poslužuje se pivo Smitwich koje se proizvodi još od 1710.g. Katedrala sv. Canicea izgrađena je na vrhu brda u ranogotičkom engleskom stilu. Zbog jedinstvene kombinacije kilkenškog vapnenca i stupova od svijetlog vapnenca

unutrašnjost građevine izgleda jako raskošno. Na bočnoj strani katedrale nalazi se toranj na koji se vrijedi popeti zbog pogleda na grad Kilkenny.

Sjeverno od grada nalazi se špilja Dunmore, pećina s impresivnim brojem zanimljivih kamenih odaja i oblika. Grad Bennettsbridge, udaljen 8 km od Kilkennya, poznat je po keramici, a Grnčarija Nicholas Mosse specijalizirana je za izradu šarenog posuđa od domaće gline.

3.2.4. Waterford

Waterford se nalazi na rijeci Suir te je glavna morska luka Jugoistočne Irske. Smatra se najstarijim irskim gradom koji su utemeljili Vikinzi 914.g. Posebno je razvijena waterfordska industrija proizvodnje kristala.

Trgovačka industrija je izrazito snažna te je waterfordska luka jedna od najprometnijih luka u zemlji. Neke od najljepših građevina u Waterfordu mogu se vidjeti na Cathedral Square . Ovaj trg dobio je ime prema katedrali Kristove crkve, izgrađenoj prema nacrtima lokalnog arhitekta Johna Robertsa, koji je mnogo pridonio georgijnskom izgledu grada. Reginaldov toranj nalazi se u središtu grada te se smatra najstarijom građanskom urbanom građevinom u Irskoj. Toranj je izgrađen od neosvojivih zidova debljine 3 metra. Može se posjetiti i Waterfordski muzej blaga u kojem se prikazuje Waterford od vremena kada su ga Vikinzi utemeljili pa do kasnog 19.st. Svi ljubitelji kristala mogu vidjeti proces izrade kristala u tvornici u Waterfordu koja je smještena 2.5. km južno od grada. Razlika između stakla i kristal je u postotku olova u kristalu. Kod waterfordskog kristala radi se o 30% olova. Specifičnost ovog kristala je da je prave debljine podoban za graviranje.

Dunmore East smatra se najšarmantnijim ribarskim selom u blizini Waterforda. Njegova posebnost krije se u pješčanim grebenima i prometnoj luci.

U grofoviji Waterford nalazi se i poluotok Hook. To je rt poznat po lijepom krajoliku, drvenim ruševinama i mirnim selima. Na poluotoku se nalazi malo kupalište Duncannon s pješčanim plažama i utvrdom u obliku zvijezde koja je izgrađena zbog straha od napada španjolskih brodova. Na Rtu Hook nalazi se jedan od najstarijih svjetionika koji je i danas u funkciji. U blizini rta nalazi se i selo Slade u kojem se nalazi i istoimeni dvorac. Taj dvorac je ruševina iz 15.st. te zauzima glavno mjesto u luci u kojoj se grade brodovi.

3.2.5. Wexford

New Ross jedan je od najstarijih gradova u grofoviji te se nalazi na rijeci Barrow. Ovaj gradić važan je zbog gradske luke koja je ljeti puna brodova koji krstare po rijekama Barrow, Nore i Suir. U ovom gradu može se vidjeti i crkva sv. Marije koja je osnovana u 13.st. te je u to vrijeme bila najveća župna crkva u Irskoj. Danas se na tom mjestu nalazi moderna crkva, ali je sačuvana južna poprečna lađa crkve u spomen na tu crkvu. Sačuvani su i brojni srednjovjekovni nadgrobni spomenici.

Graf Wexford imeje dobio prema norveškoj riječi Waesfford koja znači „ušće rijeke s ravnom muljevitom obalom“. Wexford je živahan gradić, prepun pubova te se može pohvaliti bogatom umjetničkom scenom. Dijalekt yola, kojim su govorili prvi doseljenici, sačuvao se u nekim lokalnim riječima. U Wexfordu je sačuvan raspored ulica u obliku riblje kosti. U blizini Wexforda nalazi se Irski etnološki park, zanimljivi muzej na otvorenome. Šetnice vode kroz šumu prema replikama zgrada, crkva i groblja iz irske drevne prošlosti, na taj način se izučava prošlost na zanimljiv način. U Wexfordu se može vidjeti i opatija Selskar, ruševina augustinskog samostana iz 12.st. Smatra se da je kralj Henry II. upravo ovdje vršio pokoru zbog ubojstva Thomasa Becketa (nadbiskup)1170.g. Važno je spomenuti i trg Bull Ring zbog toga što su se na tom mjestu u prošlosti održavale borbe bikova i pasa. Istočno od grada nalazi se Wexfordski rezervat pernate divljači. Posebno je poznat po svojim guskama te je privlačan labudovima i rodaricama zbog muljevitog tla. Omogućeno je promatranje ptica iz mnogih lovačkih zaklona te za sve ljubitelje životinja preporučuje se da otplove niz rijeku Slaney do Reven Pointa kako bi pogledali koloniju tuljana.

Otoci Saltee nalaze se ispred južne obale Wexforda te su rezervat za morske ptice. Veliki i Mali Saltee čine najveći irski rezervat za ptice. Otoci su nenaseljeni i u privatnom vlasništvu, ali posjetitelji su dobrodošli. Veliki Saltee posebno je poznat po koloniji ptica kormorana te na njemu živi više od 1000 parova crnih njorki. Danas se razvijaju i programi istraživanja ptica i kolonija sivih tuljana na otocima. Posjetitelji otoke mogu razgledati po lijepom vremenu s brodovima koji kreću iz sela Kilmore Quay. To je ribarsko selo koje se nalazi na stijeni od prekambrijskog gnajsa, a to je najstarija vrsta kamena u Irskoj. Atrakcija ovog ribarskog sela je Pomorski muzej koji se smjestio u usidrenom brodu svjetioniku. Posjetitelji uživaju u izložbi muzeja, ali dodatno oduševljenje u posjetitelja izaziva i sam brod.

Gradić Rossales smatra se glavnom lukom ovog područja nakon propadanja vikinške luke u Wexfordu. Ova luka ostvaruje veliki promet te ga ljudi povezuju s trajektnom lukom za Wels i Francusku. Ovaj gradić jedno je od najsunčanijih područja Irske te se može pohvaliti plažom dugom 9.5 metara. Posjeduje veliki broj živahnih pubova i odlučnih terena za golf. Samo 6 km južno od Rossalesa nalazi se selo Tagoatu. U tom selu nalazi se Etnološki park Yola u kojem je iznova izgrađeno tradicionalno selo iz 18.st. U selu su izgrađene kuće sa slamnatim krovovima i vjetrenjačom.

3.3. Cork i Kerry

Ovaj dio Irske prepun je zaljeva koji se nalaze uz obale Atlanskog oceana i uz mala ribarska sela. U grofoviji Kerry nalaze se mnogi ranokršćanski i pretpovijesni lokaliteti, a grofovija Cork privlači svoje posjetitelje mirnim selima i živopisnim gradovima. Cork posjećuje mnogo turista, ali se uspjela sačuvati autentičnost kulture i specifičan karakter sela i gradova. Ova regija ima dugu umjetničku i obrtničku tradiciju. Kerry je u svijetu poznat kao „Kraljevstvo“ zbog toga što je želio biti neovisan o Dublinu. Smatra se da upravo u toj regiji žive najljubazniji ljudi u Irskoj te se tu nalaze neki od najljepših irskih krajobraza. Cork je pun dolina, dok je regija Kerry brdovitija te ima divlju prirodu. U ovom kraju avanturistima se nude mnoge aktivnosti kao što su: jahanje, vožnja bicikla, pješaćenje...

3.3.1. Poluotok Dingle

Na ovom poluotoku nalaze se neki od najljepših Irskih pejzaža te vožnja ovim područjem traje barem pola dana. Mogu se vidjeti razne kamene utvrde iz željeznog doba ranokršćanske kapelice, kamenje s urezanim natpisima...

Gradić Dingle danas je razvijena luka i turističko središte. Uz luku se nalaze mnogi barovi u kojima se nude razne ribe i plodovi mora. Posebna atrakcija ovog grada je dupin Fungie koji se u luci nastanio od 1983.g. u posjet ovom dupinu ide se brodom, a posjetiteljima je posebno zanimljiv ocean World, atraktivni podvodni tunel u kojem posjetitelji mogu vidjeti cijeli morski svijet tog područja. Na poluotoku može se vidjeti i obiteljska kapelica Gallarus koja izgleda poput izvrnutog broda, Kilmarkedar (nekadašnje pogansko mjesto štovanja) mjesto na kojem se nalaze ruševine irske crkve u romantičkom stilu.

Na poluotoku se nalazi i selo Ballyferriter koje je poznato po pastelno obojenim kućamam lončariji te muzeju u kojem se prikazuje povijest tog područja.

Ovdje se nalaze neki od najljepših rtova. Rt Dunmore se smatra najzapadnijom točkom Irske te se od tu mogu vidjeti otoci Blasket, a to je moguće i s rta Sleat. Pored rta Sleat, uz cestu, smješten je Kip razapetog Krista koji je među stanovništvom poznat kao Križ (An Cros).

3.3.2. Killarney

Killarney je turistički gradić kojeg ljeti preplave turisti. Glavno je polazište za razgledavanje najvećeg irskog nacionalnog parka Killarneya. Ovaj nacionalni park obuhvaća tri jezera: Gornje jezero, jezero Muckross te Lough Leane. Ovaj kraj je pun ruševina dvoraca i raznih povijesnih lokaliteta, ali su turistim najzanimljivija jezera. Pod utjecajem svjetlosti mijenjaju se boje jezerskog pejzaža. Posebno popularno odredište je i klanac Dunloe koji su isklesali ledenjaci. Savršen je za sve zaljubljenike u biciklizam, ugodne šetnje te jahanje konja. Za posjetitelje je atraktivna i Muckross House, plemićki posjed s pogledom na jezera. Tu se nalazi i centar posvećen životinjama u kojem posjetitelji mogu saznati sve što ih zanima o Nacionalnom parku Killarney.

Slika 6. Nacionalni park Killarney

Izvor: <http://www.killarneynationalpark.ie/>

3.3.3. Ruta prsten Kerryja

Ruta prsten Kerryja tradicionalna je ruta oko poluotoka Iveragh. Posjetitelji mogu dobro iskoristiti svoje vrijeme i cijeli dan posvetiti obilaženju planinskih i obalnih pejzaža te razgledavanju raštrkanih malih sela sa zanimljivim krovovima.

Ovaj poluotok poznat je po Derrynane House, bivšoj kući Daniela O'Connellija koja datira iz 17.st. te se tu smjestio muzej s njegovim osobnim stvarima. Staigue Fort smatera se najbolje očuvanom irskom utvrdom koja datira iz željeznog doba. Killorglin je selo poznato po svom tradicionalnom Sajmu đavolskog vilenjaka, koji se održava u kolovozu, gdje se na dvodnevnom festivalu divlji jarac okruni za „kralja“. Glenbeigh je mjesto gdje se može posjetiti Kerry Bog Village, skupina rekonstruiranih kuća iz 1800.g. Gradić Sneen poznat je po žarko obojenim kućama te će svi obožavatelji veselih boja uživati u ovom gradiću.

3.3.4. Otoci Skelling

Za turiste su zanimljivi i otoci Skelling. Postoji Veliki i Mali Skelling. Veliki Skelling, poznat kao i Skelling Michael, mjesto je svjetske baštine UNESCO-a. Na tom području nalaze se negostoljubive stijene koje se prostiru na površini od 17ha. Visoko na ovom grebenu smjestio se izolirani ranokršćanski samostan do kojeg vode zanimljive stepenice stare 1000 godina. Danas na Velikom Skellingu živi oko tisuću morskih ptica koje na visokim liticama izrađuju svoja gnijezda. Mali Skelling prostire se na 7 ha otoka te se nalazi bliže kopnu. Također, ovdje se mogu vidjeti razne morske ptice kao i jedna od najvećih kolonija bluna u Britanskom otočju (oko 22000 parova). Otok Valentia poznat je po vodenim sportovima, pejzažima te arheološkim nalazima i s tog otoka se turističkim brodom mogu obići otoci Skelling. Na otocima nema pogodnog mjesta za iskrcavanje turista jer se žele zaštititi kolonije ptica i biljni pokrov.

3.3.5. Kinsale

Jedan od najljepših irskih gradića. Bio je važna pomorska luka u 17. i 18.st. , a danas je popularno odredište za jahte. Poznat je i po Festivalu hrane koji privlači gurmane sa svih strana svijeta. U gradu se može opustiti u mnogo restorana, vinskih barova i pubova. Luka Kinsale je domaćin brojnih jedriličarskih međunarodnih natjecanja. Od znamenitosti tu se mogu vidjeti: crkva sv. Multose (normanska crkva), dvorac Desmond, poznat kao „Francuski

zatvor“. The Blue Haven jedan je od najboljih ribljih restorana koji se može prepoznati po kićenom satu. Mother Hubbard's nalazi se u središtu grada i jedna je od najboljih kavana u Kinsaleu.

3.3.6. Cork

Ovaj grad dobio je ime zbog močvarnog tla na obalama rijeke Lee. Grad je izgrađen na vodi te uske uličice, plovni kanali i georgijanska kultura stvaraju pravi europski ugođaj u ovom gradu. Od znamenitosti u ovom gradu značajna je crkva St Ann's Shandon, na čijem se zvoniku nalazi sat koji je među lokalnim stanovništvom poznat kao "lažljivac s četiri lica" jer je brojčanik svakog od 4 sata pokazivao malo drugačije vrijeme sve dok nije popravljen 1986. Nadalje poznat je i muzej maslaca u Corku koji prezentira i promovira najvažniji irski prehrambeni proizvod, odakle se do 19. stoljeća izvozilo 500 000 bačava s maslacem. Katedrala sv. Finnbara, posvećena svecu i utemeljitelju ovog grada, također je poznata građevina u čijoj se unutrašnjosti nalaze vitraji koji prikazuju Kristov život. Zatvor grada Corca je potpuno renoviran i uređen te se tu nalazi izložba koja prati živote pojedinih zatvorenika koji su bili utamničeni tijekom 19. i 20. st. U toj zgradi nalazi se i Radijski muzej koji prikazuje razvoj radija u Irskoj.

Jedna od najvećih prednosti Corca jest to što je izgrađen na obalama rijeke Lee. Središte grada se nalazi između dva rukavca te rijeke, a većina današnjih ulica su nekad bile plovni kanali. Iako danas rijeka nije od tolike komercijalne vrijednosti za grad ipak se većina aktivnosti odvija na Dokovima posebno na Južnoj promenadi duž jednog rukavca rijeke Lee. U blizini te promenade nalazi se Parliament Bridge izgrađen u čast Zakona o ujedinjenju Irske s Engleskom. Na Grand Paradeu, nekadašnjem plovnom kanalu, nalazi se Nacionalni spomenik u znak sjećanja na irske domoljube. Između Grand Paradea i St Patrick's Streeta nalazi se zatvorena engleska tržnica, a na vru St Patrick's Streeta nalazi se kip oca Mathewa, osnivača pokreta za umjerenost. Južno od rijeke iznad grada nalazi se katedrala sv. Finbarra, simbol grada Corca.

Okolica grada je prepuna zelenim površinama, a divna je bujna dolina rijeke Lee. Brojne lokalne znamenitosti i različite sportske aktivnosti koje se nude su odličan izbor za jednodnevne izlete. Dvorac Barryscourt je jedan od primjeraka koji se može vidjeti u okolici Corca. To je lijepa kuća-toranj iz 15. stoljeća, a ono što je razlikuje od ostalih kuća-tornjeva je

duga dvorana. Blagovaonica i glavna dvorana su otvorene za javnost, a u kuli se održava izložba umjetnina od 10. do 15. stoljeća. Dvorac Desmond također je primjer kuće-tornja, a služio je kao skladište topova, zatvor i carinarnica. Zajedničkim projektom irske vlade i nekoliko povjesničara dvorac je pretvoren u međunarodni muzej vina. Rijeka Blackwater je druga najduža rijeka. Teče pored nekih prekrasnih dvoraca i njihovih posjeda, ali je ipak to cijelo područje najpoznatije zbog ribolova. Ribolov je glavna atrakcija, a najčešći je lov na pastrve.

3.3.7. Destilerija Old Midleton

U Midletonu se nalazi Destilerija Old Midleton koja potječe iz 19.st. Smatra se najvećom irsko destilerijom i dio je velike grupe irskih proizvođača alkohola. Ova destilerija se sastoji od velikog broja destilerija u kojima se proizvode različite vrste viskija, među kojim je najpoznatiji Jameson. Posjetitelji mogu vidjeti povijest razvoja irskog viskija putem raznih audiovizualnih izložbi, prikazom izvornih strojeva. Obilazak uključuje i razgledavanje mlinova, pogona za izradu slada, kotlovnica te skladišta. Posjetitelji su u mogućnosti i kušati irski viski te mogu pokušati osjetiti razliku između irskog i drugih viskija.

3.3.8. Cobh

Cobh se nalazi na otoku Great, jednom od tri otoka u luci Cork. Iz luke Cobh u daljini se može vidjeti veličanstvena katedrala sv. Kolomana. Ovaj grad ima jednu od najvećih prirodnih luka, a tijekom 18. stoljeća bio je glavna luka za emigrante i trgovačke brodove koji su odlazili za Ameriku ili Australiju. Iz ove luke je isplovio parobrod Sirius na putovanje preko Atlantskog oceana, a ova luka je je bilo i posljednje pristanište Titanica prije putovanja koje je tragično završilo. Tijekom viktorijanskog doba grad se zvao Queenstown (1921. ime mu je vraćeno u Cobh), a izložba posvećena tom dijelu gradske prošlosti se nalazi na željezničkom kolodvoru. Cobh je imao glavnu ulogu u iseljavanju Iraca. Zatvorenici bi bili poslani na "brodovima smrti" prema Australiji u tamošnje kažnjeničke kolonije. U okolici Cobha nalazi se otok Fota poznat po svojim vrtovima i Fota house. Tu se nalazi i Park divljine Fota u kojem se uzgajaju životinje, a potom se vraćaju u prirodu.

3.4. Lover Shannon

U regiji Lower Shannon nalaze se tri grofovije: Clare, Limerick, Tipperary. Rijeka Shannon najveća je rijeka u Irskoj te njena kupališta privlače mnoge posjetitelje. Rijeka izvire u grofoviji Cavan i spušta se sve do Atlantika. Regija je upečatljiva i po svom krajoliku koji se mijenja od brežuljkastih površina koji se mogu obrađivati pa sve do područja s neplodnim vapnencem i močvarnim tлом. Tu se nalaze srednjovjekovne utvrde te gradići zanimljive prošlosti. Cijela regija se može pohvaliti zanimljivom i živom glazbenom scenom. U središtu regije nalazi se grad Limerick koji privlači posjetitelje koji dolaze u tu regiju i najčešće daljnje istraživanje regije kreće upravo iz tog grada. Tu se nalaze i manji gradići, kao što su: Adare, Cashel i Killaloe, koji su savršeni za istraživanje rijeke Shannon. Većina zanimljivih mjesta u grofoviji Tipperaryju nalazi se u južnom dijelu grofovije gdje se nalaze gradovi: Clonmel i Cahier koji gledaju na rijeku Suir. U grofoviji Clare ima malo gradova, ali se ona ponosi s velikom znamenitošću-dvorcem Bunratty. U sjeverozapadnom dijelu grofovije Clare nalazi se atraktivna, ogromna vapnenačka visoravan Burren.

3.4.1. Clare

Visoravan Burren nalazi se u sjeverozapadnom dijelu grofovije Clare te njeno ime dolazi od gelske riječi boireann što znači „krševita zemlja“. Nacionalni park Burren je jedinstveni botanički okoliš u kojem se nalaze razne biljke, čak alpske i mediteranske koje su izrazito rijetke u Irskoj. Kada se istražuje ova visoravan obavezno je posjetiti Mullaghmore. To je jedan od najdivljijih kutaka visoravni s visinom od 191m, a tu se nalaze i neke od najljepših vapnenačkih ploča tog područja. Najbolje mjesto za obilazak pristupačnih dijelova Burrena su Moherske hridi koje se uzdižu iz mora u visini do 200 m i prostiru se 8 km u dužinu. U unutrašnjosti se nalazi grad Lisdoonvarne koji se razvio u viktorijsko doba kao lječilište, a danas je poznat po šarenim pubovima i po festivalu za samce gdje se samci skupljaju i uživaju u tradicionalnim plesovima i glazbi. Poznata je i špilja Ailwee, jedna od tisuću na Burrenu, koja je jedina otvorena za javnost. Sastoji se od tunela nakon kojeg se otvara cijeli niz špilja, a cijeli krajolik je prošaran ruševinama dvoraca i utvrda, te se tu nalaze brojne povijesne lokacije. Popularna atrakcija je i Gleninsheen Wedge Tomb, grobnica na kojoj se mogu vidjeti tragovi prelaska kulture kamenog doba u brončano doba. Od ostalih atrakcija Burrena mogu

se istaknuti: Poulnabrone dolmen(grobnica nastala 2500. i 2000. g.pr.Kr.), ostaci dvorca Leamaneagh, Kilfenora(katolička biskupija).

Ennis je gradić, u grofoviji Clare, koji se nalazi na obalama rijeke Fergus te je poznat po zavojitim uličicama koje podsjećaju na srednjovjekovne gradske početke. Ennis je poznat po svojim oslikanim izlozima, dućanima tradicijske glazbe, pubovima te festivalima narodne glazbe.

U grofoviji se nalaze atraktivni gradovi kao što su: Craggaunowen, Mountshannon, Kilrush...

U ovoj grofoviji nalazi se i prekrasan dvorac „Bunratty Castle i Folk Park“. Dvorac je izgrađen u 15.st. i smatra se jednom od najvećih irskih atrakcija. Najvažnija obitelj koja je živjela u dvorcu bili su O' Brieni, grofovi od Thomonda koji su u dvorcu prebivali od 1500.g. do 1640.g. Dvorac je obnovljen te je u skladu s izvornim izgledom. U Etnološkom parku prikazuje se ruralni i seoski život iz 19.st. u parku se nalazi čitavo selo, od elegantnih kuća u georgijanskom stilu do radničkih kuća i trgovina. Tijekom sezone mještani u izvornim nošnjama prolaze kroz grad i demonstriraju zanate i tradicijske običaje.

Slika 7. Nacionalni park Burren

Izvor: <http://www.burrennationalpark.ie/>

3.4.2. Limerick

Limerick je treći grad po veličini u Irskoj koji su utemeljili Vikinzi. Newtown Pery smatra se najljepšim dijelom Limericka. Sastoji se od mreže georgijanskih uličica u čijem je središtu

O'Connell Street. Od znamenitosti u Limericku mogu se vidjeti: dvorac kralja Johna , katedrala Sv. Marije(najstarija građevina u gradu), Hunt Museum (muzej s najbolje sačuvanom zbirkom antikviteta u Irskoj), muzej Limericka koji govori o povijesti i tradiciji grada.

Killaloe je najrazvijenija turistička jezerska luka te je središte jedriličarstva. Grad je rodno mjesto Briana Borua (kralja Irske) te se nalazi u blizini mjesta na kojem rijeka Shannon istječe iz jezera Derg. U njemu se mogu naći mnoge povijesne znamenitosti. Jedna od njih je katedrala sv. Flannana koja je izgrađena 1182.g. te se u crkvi nalazi neobični, drevni kamen Ogham koji je poznat po uklesanim natpisima na najranijem irskom pismu Ogham koje potječe iz 3.st. Popularan je i Memorijalni centar Brian Boru u kojem je postavljena izložba posvećena rijeci Shannon i jezeru Dergu.

Adare se smatra najljepšim selom u Irskoj, a od znamenitosti turistima nudi: Augustinski samostan osnovan 1315.g., dvorac Desmond, Trinitaristički samostan osnovan 1230.g., crkvu Sv. Nikole, kapelu Chantry.

3.4.3. Tipperary

Cashel je grad u grofoviji Tipperary te je njegova najveća atrakcija utvrda Rock of Cahel. To je kamena utvrda koja se uzdiže sred ravnice Tipperaryja, preko 1 000 g. bila je simbol kraljevske i svećeničke moći. Danas posjetitelji opsjedaju ovu utvrdu. Veliki dio ovog srednjovjekovnog kompleksa je očuvan. Cormacova kapela koja se nalazi u utvrdi smatra se jednim od najljepših primjera romaničke arhitekture u zemlji. Kapela je ukrašena s prekrasni romaničkim rezbarijama. The Rock je okrugli toranj visok 28 m te su upravo su s ovog tornja stanovnici Cashela nadzirali i otkrivali napadače na svoj grad.

Cahir je grad koji se smatra živahnim trgovištem, a najpoznatija ulica je Castel Street u kojoj se nalazi mnoštvo pubova. Ulica vodi sve do dvorca Cahir, rijeke Suir te vodi prema Švicarskoj kolibi. Cahir je jedan od najimpresivnijih irskih dvoraca i savršeno mjesto za snimanje filmova, a Švicarska koliba je prekrasan primjer rustikalne umjetne ruševine.

Clonmel je glavni grad Tipperaryja te se smatra živahnim gradom neobične arhitekture i zanimljivog noćnog života. Okružen je planinama Comeragh.

3.5. Zapadna Irska

Slovi kao tradicionalno, ruralno i vrlo rijetko naseljeno područje prošarano planinama i niskim kamenitim zidovima. To je srce Connaughta, povijesne zapadne irske pokrajine. To područje okružuje Galway, srednjovjekovni grad u kojem su zemljoposjenici tijekom 17. i 18. stoljeća izgradili impresivne dvorce. Zbog velike gladi koja je pogodila zapadni dio Irske, a osobito grofoviju Mayo, došlo je do ogromnog iseljavanja, pojave koja se osjeti i danas. Unatoč svemu snažna gelska tradicija ostala je sačuvana u grofoviji Galway. Ljeto je idealno vrijeme za proslave: Galwayske utrke u srpnju, festival kamenica u rujnu i tradicionalne utrke jedrilica ispred Kinvarre u kolovozu, dok su za ribiče idealna mirna jezera grofovije Roscommon koja su sama po sebi kontrast veličanstvenim liticama otoka ispred obale.

3.5.1. Mayo

Otok Achill, najveći irski otok, na koji se može doći mostom koji se podiže za prolazak brodova, popularno je odredište za ribolovce i ljubitelje vodenih sportova. Za automobiliste idealna je Atlantic Coast Drive, kružna, označena ruta koja počinje pored mosta i vodi sve do

južnog otočnog vrha, a zatim skreće na sjever. Otok također krasi hridi Minaun i Cathedral Rocks na jugozapadu te planina Slievemore na sjeveru.

Foxford je gradić koji je poznat po ribolovu u jezeru Conn te po Tvornici vune Wexford u središtu grada. Tvornica je osnovana 1892.g. te upravo ova tvornica proizvodi vunu za mnoge poznate modne kuće. U tvornici posjetitelji mogu nazočiti audiovizualnoj izložbi koja prikazuje povijest tvornice te posjetitelji mogu iz prve ruke vidjeti radnike na djelu.

Knock se smatra svetištem u koje svake godine dolazi više od milijun hodočasnika. U Knocku se 1879.g., pored crkve sv. Ivana Krstitelja, dvjema mještankama ukazala Djevica Marija, sv. Josip i sv. Ivan Evanđelist. Ovom događaju je posvjedočilo 13 ljudi te je katolička crkva priznala ovo svetište jer je dobila potvrde o mnogim čudesnim izlječenjima. U svetište su hodočastili i papa Ivan Pavao II. te Majka Tereza. U sredini cijelog svetišta nalazi se zabat gdje se ukazanje dogodilo, a radi očuvanja to mjesto je prekriveno i pretvoreno u kapelu. U neposrednoj blizini nalazi se i moderna bazilika i marjansko svetište Majke Božje. Među posjetiteljima popularan je i muzej Knock u kojem se nalazi poseban dio koji objašnjava sve posebnosti oko čuda koje se desilo u ovom gradu.

Najpoznatija atrakcija grofovije je planina Croagh Patrick. Smatra se irskom svetom planinom te nosi ime nacionalnog sveca-sv. Patrika. Prema predaju smatra se da je sv. Patrick 441.g. na planini proveo 40 dana moleći za Irce. Još od tog vremena Irci bosonogi hodaju do vrha planine koji iznosi 765 m. Na vrhu se nalazi Posjetiteljski centar u kojem svi hodočasnici mogu pronaći utočište i odmor.

3.5.2. Galway

Clifden je trgovište koje se smatra glavnim gradom područja Connemare, a utemeljio ga je John D'Arcy, lokalni zemljoposjednik, 1812. godine. U središtu grada je Square, trg na kojem se nalazi mnoštvo pubova. Južno od Clifdena nalazi se slap Owenglen koji je izrazito zanimljiv u mjesecu svibnju jer u to vrijeme lososi iskaču iz vode na svom putu prema mrijestilištima.

Okolica Clifdena također je vrlo zanimljiva. Sky Road je duga kružna ruta s koje se pruža prekrasan pogled na ocean, a odmah pored Sky Roada leži i dvorac Clifden, ruševina Johna D'Arcya. Na sjeveru se nalazi malo ribarsko selo Cleggan, a na Cleggan Hillu nalaze se ruševine napoleonske kule i megalitska grobnica. Južno od Clifdena na prostranom tresetištu

nalaze se spomenici Alcocku i Brownu na mjestu gdje su njih dvojica prvi put sletjeli na svom letu preko Atlantskog oceana 1919.g. U blizini je i Marconijeva bežična stanica kojom su prenesene prve radioporuke preko Atlantika do Nove Škotske. Selo Roundstone je posebno posjećeno za vrijeme ljetne regate tradicionalnih galwayskih jedrenjaka. Na istoku se nalazi posjed Dana O'Hare na čijoj se farmi oponašaju uvjeti u kojima se živjelo 1840.

Galway je središte irskog govornog područja te sveučilišni grad koji se ubrzano razvija. Nekoć pod anglonormanskom vlašću bio je poznata trgovačka postaja, a nakon što su ga Cromwellove čete razorile počeo je propadati da bi posljednjih godina ponovno oživio.

Središte grada leži na rijeci Corrib, a zahvaljujući zbijenosti ulica lako ga je obići pješice. Eyre Square obnovljeni je trg koji gleda na šetalište i park duž kojeg su veličanstvene građevine, uglavnom iz 19. stoljeća. Zapadno od trga nalazi se Browne Dorway, dovratak izgrađen u 17. stoljeću, a sami centar gleda na park koji je suvremeno trgovačko mjesto uklopljeno između starih zidina.

Do "Latinske četvrti" vodi glavna ulica s Eyre Squarea, gdje se nalazi dvorac Lynch's najljepša gradska kuća, nekoć pripadala obitelji Lynch, jednoj od 14 plemićkih obitelji. Danas je to banka. Također, sporednom ulicom može se doći do crkve sv. Nikole, najljepšeg srednjovjekovnog zdanja u Galwayu. Quay Street je ulica prepuna restorana i živahnih pubova među kojima se ističe Quays. Nadalje, tu se nalazi i gradska kuća koja je pripadala političaru iz 18. stoljeća, Richardu Martinu koji je ostao zapamćeno tome što je promicao zakone protiv nasilja nad životinjama. Danas se tu nalaze restoran i pub.

Na sjeveru Galwaya nalazi se crka sv. Nikol, a od tuda se pruža pogled na Wood Quay odakle kreću krstarenja po jezeru Corrib. Zapadno od Wood Quaya nalazi se Nacionalno galwaysko sveučilište s ogromnim kampusom. Na mjestu gdje se rijeka Corrib širi izgrađen je Španjolski luk, mjesto na kojem su španjolski trgovci istovarivali teret iz svojih brodova. Dalje iza Španjolskog luka na zapadu leži Claddagh, zajednica kojom su jako dugo vladali kraljevi, za koji se veže jedna zanimljivost, a to je tradicionalno prenošenje prstenja s majke na kćer. Područje koje se ističe u okolici Galwaya jest galwaysko morsko kupalište Salthill koje je i popularno šetalište među ljudima.

Slika 8. Grad Galway

Izvor: <http://www.cityofgalway.net>

Aransko otočje čine tri otoka: Inishmore, Inishmaan i Inisheer. Privlačni su zbog svojih goletnih krajolika, prekrasnih pogleda koji se pružaju s obale i velikih pretpovijesnih utvrda. Ovi otoci su danas dio tradicionalne irske kulture.

Ovo otočje je poznato i po svojoj posebnoj nošnji koja se i danas nosi. Kod ženske nošnje ona se sastoji od crvene suknje od flanela i pletenog šala, a muška od jakne bez rukava i šarenog pletenog pojasa. Na ovim otocima mogu se pronaći i različite utvrde kao što je Dun Eoghanachta, kružna kamena utvrda iz 1. stoljeća. Dun Eochla također je kružna utvrda koja se nalazi u blizini najviše točke Inishmorea. Na Inishmoreau se nalazi i takozvanih Sedam crkava koje oblikuju samostansku naseobinu izgrađenu između 9. i 15. stoljeća.

Kilronan je glavna luka Aranskog otočja. Od tud se može krenuti u razgledavanje otoka u kombijima ili se mogu unajmiti bicikli, a još zanimljivija atrakcija su jednoprežne dvokolice koje vuku konji ili poniji.

3.5.3. Roscommon

Roscommon je glavni grad istoimene grofovije te je i prometno trgovište. Tu se nalazi dvorac Roscommon, anglonormanska utvrda koju je izradio Robert d'Ufford zamjenik irskog potkralja. Također se tu nalazi i bivši zatvor čiji je posljednji krvnik bila žena nadimka "Gospođa Betty". Jedna od znamenitosti je i dominikanski samostan u čijem se zidu nalazi kip njegova osnivača kralja Felima O'Conora. U grofoviji Roscommon nalazi se i Strokestown Park House, najveća paladijska palača u toj grofoviji, izgrađena 1730-ih godina.

Boyle je gradić u grofoviji Roscommon te obiluje srednjovjekovnom i georgijanskom arhitekturom. Tu se nalazi opatija Boyle iz 1611.g. Pretvorena je u dvorac 1659.g. Izvanredno je očuvana crkva, trijemovi, podrumi kao i sakristija. U blizini grada se nalazi i jezero Lough Key. Jezero je puno otoka i šume, a posebno je poznata park-šuma Lough Key. U parku se nalaze prirodne staze, promatrački toranj, ljetno spremište leda iz 17.st., ograđeni dio za divljač.

3.6. Sjeverozapadna Irska

U Sjeverozapadnoj Irskoj nalaze se tri grofovije: Donegal, Sligo te Leitrim. Krševitom obalom Donegala dominiraju visoke litice, stjenoviti rtovi te puste obale. Donegal je jedno od najudaljenijih područja Irske te se ponosi s najvećim brojem govornika gelskog jezika u zemlji. Istoimeni grad Donegal na dobrom je položaju za istraživanje južnog dijela zemlje. Sligo je grofovija koja obiluje prirodnim ljepotama i drevnim spomenicima te posjetitelji imaju čast saznati sve o životu poznatog irskog pjesnika W.B. Yeatsoma. Grad Sligo se smatra kulturnim središtem jugozapada te je to jedini veći grad u regiji. Leitrim je mirna grofovija s mirnim jezerima i plovnim kanalima. U Leitrimu glavno središte aktivnosti je jedriličarsko kupalište Carrick-on-Shannon.

3.6.1. Donegal

3.6.1.1. Gorje Derryveagh

U gorju se nalazi planina Errigal s vrhom od 751 m te je to najviši vrh gorja te ta planina privlači mnoge iskusne planinare. U gorju se nalazi i nacionalni park Glenveagh na gotovo 16 500 ha zemlje. Smjestio se u dolu u kojem se nalazi i Lough Veagh i Poisoned Glen, močvarna udolina okružena visokim i divljim liticama. U parku se nalazi i najveće krdo

običnih jelena u zemlji koji su zaštićeni. Na obalama jezera Veagh nalazi se i dvorac Glenveagh te posjetitelji s vodičem mogu razgledati raskošnu unutrašnjost dvorca ili uživati u šetnjama po uređenim perivojima i šumama. U gorju se nalazi i Glebe House s Galerijom, kuća slikara Dereka Hilla koji je bio strastveni kolekcionar. U kuci se mogu vidjeti zidni tapeti Williamsa Morrisa , islamska keramika. U galeriji se nalaze i djela Picassa, Renoira te Jacka B. Yeatsa.

Slika 9. Gorje Donegal

Izvor: <http://www.glenveaghnationalpark.ie/>

3.6.1.2. Poluotok Inishowen

Ovaj poluotok je najveći od sjevernih poluotoka Donegala. Područje je bogato ranokršćanskim ruševinama te strateškim dvorcima i utverdama. Poluotok se može obići autobusom ili se upustiti u cjelodnevnu pustolovinu obilaska otoka. Na poluotoku se nalazi Rt Malin, najsjevernija točka Irske. Najviša točka rta je Banba's Crown te se tu nalazi toranj za nadziranje utovara i istovara brodova. Greencastel je kupalište i ribarska luka koja je dobila ime po ruševinama dvorca koji se smjestio odmah pokraj grada. Buncrana je grad koji ima 5

km duge pješčane plaže te se ponosi s dva dvorca: Buncrana i O' Doherty. Na poluotoku se može naći i rt Dunree, a posebno je popularna utvrda Dunree koja gleda na jezero Lough Swilly.

Rosses je stjenoviti rt s više od 1000 jezera te se smatra jednim od najočuvanijih dijelova Donegala. Glavno ribolovno središte Dungloe prometno je središte rta. Na ovom području velik je broj govornika gelskog jezika.

Ardara je glavni grad Donegala u kojem se prodaju lokalni rukom pleteni džemperi. Ardara je poznata po pubovima, glazbi te violini.

Donegal je grad koji je poznat po atrakcijama kao što su: dvorac Donegal, Obrtničko selo Donegal gdje se može vidjeti izložba s djelima lokalnih umjetnika te opatija Donegal.

Jezero Derg je popularno hodočasničko mjesto te ga ljudi posjećuju još od 1150.g. kada je sv. Patrik proveo 40 dana na jednom od jezerskih otoka gdje je se molio za oslobođenje Irske od zlih duhova. Središte katolika je otok Station. Religijski kompleks s bazilikom, hosteli za hodočasnike izgrađeni su 1921.g. te zauzimaju površinu cijelog otoka. Sezona hodočašća traje od lipnja pa sve do sredine kolovoza te hodočasnici na otoku ostaju tri dana. Hodočasnici u čast sv. Patrika poste te imaju pravo na samo jedan obrok dnevno koji se sastoji od suhog kruha i crnog čaja.

3.6.2. Sligo

3.6.2.1. Yeatsova zemlja

W.B.Yeats bio je pjesnik koji je bio veliki domoljub te je volio svoj rodni Sligo. Sligo ima prekrasne krajolike koji će oduševiti i sve one koji ne poznaju pjesništvo Yeatsa. Sligo je gradić koji je dobro mjesto za početak obilaska Yeatsove zemlje. Upravo je umjetnička i književna baština obitelji Yeats djelovala na razvoj uspješne umjetničke scene u Sligo. U Sligo se može vidjeti očuvana srednjovjekovna građevina, opatija Sligo, Umjetnička galerija Sligo u kojoj se mogu vidjeti djela stranih i domaćih autora, a Muzej grofovije Sligo čuva zbirku Yeatsovih predmeta i lokalnih rukotvorina. Rosses Point je kupalište koje se smjestilo na početku zaljeva Sligo te pokraj njega brodovi redovito plove. Drumcliff je mjesto na kojem je pokopan pjesnik te se tu nalazi divan keltski križ te ruševine starog samostana. Parkeov dvorac iz 17.st. uzdiže se iznad mirnih voda jezera Lough Gilla. Upravo ovaj dvorac smatra se polazišnom točkom za brodske izlete po jezeru.

3.6.3. Leitrim

Leitrim je grofovija koja se smjestila na tijesnom zavoju rijeke Shannon. Upravo su rijeka Shannon i Veliki kanal bili presudni za razvoj Carricka. Tu se nalazi šarena moderna marina koja je ljeti puna privatnih jahti i brodova za iznajmljivanje. Carrick, osim što je brodsko središte, može se pohvaliti crkvama i samostanima iz 19.st. najzanimljivija građevina u Carricku je kapela Costello. Jedna je od najmanjih kapela na svijetu te je izgrađena 1877.g., a izgradio ju je poslovni čovjek Edward Costello jer je želio da u njoj budu pokopan on njegova žena.

3.7. Središnja Irska

Središnja Irska kolijevka je irske civilizacije te je bogata krševitim krajolicima, zelenim pašnjacima, jezerima, dvorcima, opatijama. U Središnjoj Irskoj nalazi se 8 grofovija: Cavan, Monaghan, Louth, Longford, Westmeath, Meath, Offaly te Laois.

U ovoj regiji od atrakcija se mogu izdvojiti grobnice koje datiraju iz razdoblja prije Kelta u Newgrangeu oko 3 200. G. pr. Kr. Kada su ih arheolozi iskopali 1960-ih godina otkrilo se da za vrijeme zimskog solsticija(21.prosinca) zrake svjetlosti ulaze u pogrebnu komoru te se upravo Newgrange smatra najstarijim solarnim opservatorijem.

Posebno popularan među turistima je i samostan Clonmacnoise. To je srednjovjekovni samostan koji je osnovao sv. Ciaran između 545. i 548.g. te se nalazi na rijeci Shannon. Poznat je po pobožnosti te je u punom cvatu bio između 7. i 12. st. te su mnogi kraljevi upravo ovdje sahranjeni. Danas je od samostana očuvana katedrala, hramovi, dva okrugla tornja te tri keltska križa.

Kao zanimljiv gradić u Središnjoj Irskoj može se izdvojiti Birr. Elegantan gradić koji je poznat po svom georgijanskom izgledu, kućama koje iznad ulaznih vrata imaju polukružne prozorčice kao i po ogradama sa željeznim šipkama. U ovom gradu vrijedi razgledati dvorac Birr koji je sjedište grofova od Rossea. Grofovi su poznati po svom velikom doprinosu u astronomiji. Jedan od grofova je 1845.g. izgradio, u to vrijeme, najveći teleskop u svijetu. Teleskop je izgledao kao drvena cijev dužine 17 metara te se još uvijek može vidjeti u perivoju dvorca. Unutrašnjost dvorca zatvorena je za javnost, ali je posjetiteljima dozvoljeno

istraživanje egzotičnog perivoja. U perivoju se mogu naći razne vrste grmlja i bilja iz raznih dijelova svijeta.

4. Potražnja za Irskom

Turizam Irske je najvažniji gospodarski sektor te bilježi najbržu stopu rasta. Prema podacima sa stranice Tourism Ireland koja je zadužena za marketing Irske može vidjeti da je turizam Irske u usponu. U 2016. godini u Irsku je došlo 8.742 milijuna ljudi dok je u 2015. g. bilo 8.036 milijuna ljudi. Najviše posjetitelja u 2016. g. došlo je iz Velike Britanije (3, 362 milijuna), kontinentalnog dijela Europe (3 102 milijuna), Južne Amerike (1, 477 milijuna) te iz ostalog dijela svijeta (531 tisuća). Velika Britanija predstavlja najveći izvor posjetitelja za Irsku, predstavlja 41 % svih turista. Sljedeći veliki izvor tržišta je kontinentalni dio Europe koji sudjeluje s 36 % međunarodnog volumena. Oko 17 % posjetitelja dolazi iz Južne Europe te 6 % dolazi s nekih drugih tržišta. Putovanja unutar države povećavaju se kroz godine te je u 2016. g. bilo 9,282 milijuna domaćih turista. U 2016. g. Republika Irska najviše prihoda, u milijardama eura, imala je od posjetitelja iz Kontinentalne Europe, čak 1, 657.5, što je za što je za 102.2 milijuna više nego u 2015. g. Posjetitelji iz Velike Britanije u Irskoj su potrošili 1, 109. 8 milijardi eura što je za 91.1 milijun više, nego u 2015. g. Južna Amerika uprihodila je Irskoj 1, 337.4 milijarde eura što je 137.7 milijuna eura više u odnosu na 2015. g., dok prihodi od ostalih posjetitelja iznose 533.3 milijuna što je za 40.4 milijuna više nego u prethodnoj godini. Ovi podaci pokazuju da prihodi Irske rastu iz godine u godinu te da je sve veća potražnja za ovom destinacijom te da su inozemni posjetitelji ukupno u 2016. g. potrošili 4, 638 milijardi eura što je za 373.5 milijuna eura više nego u 2015. g. u 2016. g. prihodi od domaćih turista iznosili su 1, 776.1 milijardu.⁷

U 2016. g. najviše inozemnih posjetitelja došlo je upravo u glavni grad Dublin, čak 5, 687 milijuna, regiju Sjeverozapad posjetilo je 2, 079 milijuna ljudi, Zapadnu Irsku 1, 675 posjetitelja te se upravo u ove tri regije najbrže razvija turizam.

Inozemni turisti u prosjeku potroše 68 eura po danu, a inozemni izletnici 89 eura po danu. Domaći izletnici u prosjeku po danu troše 71 euro.

---

⁷ Failte Ireland: Current Tourism Performance, Dublin, [Internet], raspoloživo na:
<http://www.failteireland.ie/Research-Insights/Current-Tourism-Performance.aspx>

U 2016.g. na smještaj u Irskoj trošilo se oko 33 %, na hranu i piće trošilo se oko 34 %, na zabavu 6%, na transport 12 %, na kupovinu 12% te na ostale aktivnosti 2 %.

Podaci pokazuju da od siječnja do ožujka u Irsku dođe 19 % turista, a sezonska raspodjela međunarodnih turističkih dolazaka prikazuje to da turisti daju prednost toplijem dijelu godine, od travnja do rujna, na koji otpada 59 % dolazaka. Od listopada pa do prosinca Irska zabilježi 22 % međunarodnih turističkih dolazaka.

U 2016.g. glavni razlog dolaska turistima u Irsku bio je odmor., upravo zbog tog razloga Irsku je posjetilo 4, 406 milijuna posjetitelja. 2,613 milijuna posjetitelja došlo je u posjet obitelji i prijateljima, a zbog poslovnih razloga Irsku je posjetilo 1, 338 milijuna ljudi.

Samo 17 % ljudi u Irsku dolazi preko turističkih paket aranžmana, a čak 83 % ljudi dolazi neovisno o agencijama.⁸

---

⁸ Failte Ireland (2016.): Tourism facts 2016. Preliminary, Dublin, [Internet], raspoloživo na: http://www.failteireland.ie/FailteIreland/media/WebsiteStructure/Documents/3_Research_Insights/3_General_SurveysReports/Tourism-Facts-2016-Preliminary-docx_1.pdf?ext=.pdf

Smjernice za poboljšanje turizma Irske

Irska ima mnogo atrakcija te privlači mnogo turista, ali ni jedna zemlja nije bez mane te je potrebno ulaganje radi uspješnije budućnosti. Turisti su sve inovativniji te traže više. Nije im dovoljan samo pasivan odmor već traže nove avanture koje moraju biti drugačije i inovativnije. Irska je zemlja puna zelenila i prirodnih ljepota te u prvom planu želi očuvati svoje ljepote te promicati održivi razvoj turizma jer će na taj način biti zadovoljno i stanovništvo i posjetitelji te zemlje. Svakodnevno se moraju planirati nove mjere očuvanja okoliša jer je to najvrjedniji irski turistički potencijal.

Osobe koje su zadužene za razvoj turizma Irske pokušat će kroz dobro razvijenu digitalnu tehnologiju i veliki broj društvenih mreža doprijeti do potencijalnih posjetitelja i u njihovoj svijesti stvoriti želju za dolaskom upravo u „Zelenu zemlju“

Također, obavezna je suradnja između turističkih agencija u zemlji kao i agencija iz susjednih zemalja jer će se na taj način moći bolje provoditi promotivne i marketinške aktivnosti. Na taj način doći će do manjih troškova kod on-line i off-line oglašavanja na inozemnim tržištima i poticanja turista da posjete jednu cjelovitu turističku destinaciju.

5. Zaključak

Sve do kraja 1980-ih godina, Irska je bila slabo razvijena zemlja s mnogo društvenih problema. Provedbom mnogih reformi u gospodarskom i društvenom sustavu, Irska je danas visoko razvijena država. Devedesetih godina 20. stoljeća postala je država s najvećim razvojem ekonomije. Gospodarski razvoj pozitivno je utjecao i na razvoj turizma koji se temelji na atraktivnim prirodnim i društvenim atrakcijama koje privlače sve veći broj turista.

Uz to što je Irska danas snažno gospodarski razvijena zemlja, ona ima dugu povijest i tradiciju. Zemlja zelenila, ljubaznih ljudi, pubova te glazbe i plesa. Ova zemlja ima veliko kulturno nasljeđe te legendaran način života. Svojim posebnostima Irska privlači ljubitelje povijesti, piva te avanturiste. Posjetitelje privlače srednjovjekovne utvrde, Keltske ruševine, dvorci, prirodne ljepote, plaže, planine, raznolika flora i fauna, svjež zrak, ugodna temperatura te svi ovi elementi pridonose i potiču razvoj irskog turizma. Upravo zahvaljujući velikom kulturnom nasljeđu i tradiciji, prekrasnim krajolicima te zanimljivom načinu života, Irska je atraktivno turističko odredište.

Broj stanovnika Irske u 19. stoljeću iznosio je preko 6 milijuna, ali iza toga uslijedile su godine gladi i epidemija što je rezultiralo masovnim iseljavanjima te je broj tijekom 20. st. pao za 3 milijuna. Posljednjih godina iseljavanje se smanjilo te prema popisu stanovništva iz 2011. godine, Irska broji 4,588 252 stanovnika i gustoću naseljenosti od 65,3 st/km². Uz stanovništvo, kao važno obilježje Irske može se istaknuti i prometna povezanost koja je od velikog značaja za turizam, te klima i poljoprivreda koje također imaju utjecaj. Cestovnu mrežu u Irskoj čini 92 500 km prometnica, a cestovnim prometom obavlja se čak 96% putničkog prometa. Autobusnim linijama povezani su svi veći gradovi. Razvijene su i trajektne veze s Velikom Britanijom, ali i Francuskom. Najveća međunarodna zračna luka smjestila se u Dublinu, a od ostalih značajnije su luke u Shanonnu i Corku. Najviše zračnih veza Irska ima s Velikom Britanijom, kontinentalnom Europom i s prekoatlantskim zemljama. Što se tiče klime, u Irskoj veliki utjecaj imaju snažni jugozapadni vjetrovi koji donose vlagu te Golfske struje. Irska nema visokih planina koje bi smanjile utjecaj vjetrova te je zbog toga klima umjerena i vlažna tijekom cijele godine. Upravo zbog toga što je klima vlažna, u Irskoj nema suša pa su zbog toga livade uvijek zelene i po tome je Irska i dobila ime „zeleni otok“ koje danas čini jednu od glavnih asocijacija Irske. Slijedeće obilježje po kojem je Irska poznata u svijetu je poljoprivreda. Poljoprivredom se bavi 8 % radnog stanovništva koje ostvaruje 5% bruto društvenog proizvoda. Najviše se uzgajaju kulture poput ječama i pšenice

(što ne čudi s obzirom da je Irska zemlja piva) te krumpira i šećerne repe. Prostrani, zeleni pašnjaci i blaga klima omogućili su razvoj stočarstva pa je tako Irska postala poznata u svijetu po svojim tvrdim i mekim sirevima, te maslacima.

Najpopularnija destinacija u Irskoj je glavni grad Dublin. Preko njega većina posjetitelja dolazi u zemlju. Turistima su zanimljive i regije Sjeverozapadna i Zapadna Irska, a zatim ih slijede i ostale regije sa svojim specifičnostima.

Zaključno, turizam Irske je u velikom rastu te mnogo doprinosi cjelokupnom gospodarskom rastu. Ona je popularna turistička destinacija koja je priznata u cijelom svijetu te u nju dolaze turisti iz svih krajeva svijeta. Cilj turističkih organizacija Irske je proširiti ponudu te smanjiti sezonalnost. Sezonalnost je problem zbog toga što većina turista u ovu zemlju dolazi od travnja do rujna. Irska je zemlja koja zahtjeva daljnje ulaganje jer ima veliki turistički potencijal koji treba iskoristiti na održivi način. Stanovnici Irske su zadovoljni svojim načinom života te njihova gostoljubivost i veselje privlači, ali i zadržava ljude u toj zemlji. Irska je zemlja vrijedna posjeta te svaka osoba može naći svoj dio „kolača“ koji će ostaviti nezaboravne uspomene i sjećanja.

5.1. Conclusion

By the end of the 1980s, Ireland was a poorly developed country with many social problems. By implementing many reforms in the economic and social system, today Ireland is a highly developed country. In the 1990s, it became the country with the greatest economic development.

Economic development has also had a positive impact on the development of tourism based on attractive natural and social attractions attracted by an increasing number of tourists.

Besides that Ireland is a developed country, it has a long history and tradition. A country of greenery, kind people, pubs and music and dancing. This country has a great cultural heritage and a legendary way of life. With its specialties, Ireland attracts lovers of history, beer and adventurers. Visitors are attracted to medieval forts, Celtic ruins, castles, natural beauties, beaches, mountains, diverse flora and fauna, fresh air, pleasant temperatures and all these elements contribute to and stimulate the development of Irish tourism. Thanks to its great cultural heritage and tradition, beautiful landscapes and an interesting way of life, Ireland is an attractive tourist destination

The population of Ireland in the 19th century amounted to over 6 million, but followed by the years of hunger and epidemics, which resulted in mass emigration, the number dropped by 3 million during the 20th century. In recent years emigration has declined, and according to the 2011 population census, Ireland has 4,588 252 inhabitants and a population density of 65.3 st / km². Along with the population, an important feature of Ireland, traffic connections can also be highlighted, which is of great importance for tourism, and climate and agriculture, which also have an impact. The road network in Ireland makes 92,500 km of roads, and road traffic accounts for up to 96% of passenger traffic. Bus lines are connecting all major cities. Ferry connections have been developed with the United Kingdom as well as with France. The largest international airport is located in Dublin, and the other major ports are in Shannon and Cork. Ireland has the most airline connections with Great Britain, continental Europe and transatlantic countries. In Ireland there are strong southwestern winds, which have great influence on climate, that bring the dampness and there is Gulf Stream. Ireland does not have high mountains that would reduce the impact of winds and because of this the climate is

moderate and humid throughout the year.

The climate is damp so Ireland has no droughts, and because of that the meadows are always green which led to the fact that Ireland was called a „Green Island", which is today one of Ireland's leading associations. The next characteristic what makes Ireland known worldwide is agriculture. 8% of the working population deals with, and who achieve 5% of gross social product. Cultures like barley and wheat are cultivated the most (which is not a surprise because Ireland is the country of beer), and potatoes and sugar beets. Spacious, green pastures and mild climate enabled the development of livestock production so Ireland has become famous in the world for its hard and soft cheeses and butter.

The most popular destination in Ireland is Dublin, the capital city. Most visitors come to the country through it. Tourists are also interested in the regions of Northwestern and Western Ireland, which are followed by other regions with their specifics.

To conclude, Ireland's tourism is in great growth and greatly contributes to the overall economic growth. It is a popular tourist destination that is recognized all over the world, and tourists from all over the world come to it. Ireland's goal is to expand the offer and reduce seasonality. Seasonality is a problem because most tourists come in this country from April to September.

Ireland is a country that needs further investment because it has a great tourist potential which should be utilized in a sustainable way. Irish residents are happy with their way of life, and their hospitality and joy attracts, but it also keeps people in that country. Ireland is a country worth visiting and every person can find their part of the "cake" that will leave unforgettable memories.

6. Literatura

- Ercegovac, S. (2008.): Irska: turistički vodič (Eyewitness travel), Profil, Zagreb
- Modra lasta (siječanj 2014.), Školska knjiga d.d., Zagreb, str.60
- Gerard-Sharp,L. I Perry, T. (2007.): Irska: [vodič koji će vam pokazati ono o čemu drugi samo govore], Profil international, Zagreb
- Failte Ireland: Current Tourism Performance, Dublin, [Internet], raspoloživo na: <http://www.failteireland.ie/Research-Insights/Current-Tourism-Performance.aspx>
- Failte Ireland (2016.): Tourism facts 2016. Preliminary, Dublin, [Internet], raspoloživo na:http://www.failteireland.ie/FailteIreland/media/WebsiteStructure/Documents/3_Research_Insights/3_General_SurveysReports/Tourism-Facts-2016-Preliminary-docx_1.pdf?ext=.pdf

Popis slika

Slika 1. Karta Irske.....	4
Slika 2. Sveučilište Trinity.....	10
Slika 3. Temple Bar.....	11
Slika 4. Vrtovi Powerscourt.....	15
Slika 5. Samostan Glendalough.....	17
Slika 6. Nacionalni park Killarney.....	21
Slika 7. Nacionalni park Burren.....	26
Slika 8. Grad Galway.....	31
Slika 9. Gorje Donegal.....	33